

עלון מידע

לעם הקודש

על שבת קודש

מטרת העלון להסביר בצורה כללית כיצד
מקיימים את מצוות השבת.

שימו לב! בהלכות שבת ישנם פרטים רבים ולכן אין לראות בעלון זה תחליף ללימוד הלכות שבת, מטרת העלון היא רק לתת לנו קווים כלליים להסביר מהי השבת, וכיצד שומרים אותה.

הדפסת ולימוד החוברת מוקדשת

לשם ייחוד קוב"ה ושכינתיה לאקמא שכינתא מעפרא
ולעילוי שכינת עוזינו

לשמירתם והצללתם של עם ישראל בכלל ובפרט

חשוב לדעת!

השמיעה להוראות התורה נותנת ומצילה חיים!

ההשראה וחלק מהתוכן נלקט מהספר הנפלא והמיוחד

"**עיטורי הלכה** - לט' מלאכות שבת" של הרב זאב גרינולד הי"ו

ניתן להשיג חוברת זו בטלפון – 0534737874.

לכל אחינו/תינו בני/ות ישראל, היקרים והאהובים!
בזמן האחרון, מלך העולם הראה לנו מעל כל צל של ספק,
שתורתנו הקדושה ושמירת כל מצוותיה, היא השמירה
וההגנה של עם ישראל .

עלון זה מכיל בתוכו מידע על אחת מן המצוות
הבסיסיות והיסודיות בתורתנו הקדושה

שבת קודש

שבת קודש היא הסימן לקשר שבין ישראל לבורא העולם!
שבת קודש היא הסימן שאנחנו יהודים!
שמירת השבת היא עדות לכך שאנו מאמינים בהקב"ה
ומקבלים עלינו את מלכותו! [וכשה' איתנו מי יכול עלינו? (:]

אדם שמחלל את השבת מבדיל את עצמו מעם ישראל,
ומנתק את עצמו ואת זהותו מעם ישראל ומבורא העולם
שמשיח עלינו תמיד בעיניים פקוחות, להטיב לנו ולהצילנו.

הובטחנו שעל ידי שמירת השבת כהלכתה-ניגאל וניוושע בכל העניינים.

שבת היא מקור הברכה - זאת אומרת שאדם ששומר את השבת זוכה לברכה ברוחניות ובגשמיות, בפרנסה, בבריאות וזוכה לישועות.

אז ברוך ה' קיבלנו על עצמינו לשמור את השבת, **כעת** אנחנו חלק מעם ישראל, אותו עם **שבוא העולם קידש והבדיל מכל העמים שנהיה שייכים לו.**

**אבל איך מתחילים?
ומה צריך לעשות בשבת?
ומה זה בכלל "שמור שבת"?**

אז תחילה צריך לדעת שבשמירת שבת ישנם כמה וכמה פרטים, ובכדי להבין את העניין כמו שצריך חייבים ללמוד מספרי הלכה או מפי רב שיסביר לנו וידריך אותנו כיצד לשמור את השבת. אבל בואו ננסה להבין לפחות על קצה המזלג, מה עושים ומה לא עושים ביום שבת.

מהי מצוות השבת?

הקב"ה ציווה והזהיר אותנו בתורתו הקדושה **שנים עשרה פעמים** על שמירת השבת.

השכר על שמירת השבת הוא **אדיר**.

מצד שני עונשו של המחלל את השבת חמור מכל העבירות! כמו שאמר השי"ת בתורה **"מחלליה מות יומת"** (שמות לא, יד).

מצוות השבת מתחלקת לשתי עניינים:

1. פעולות שצריך **לעשות באופן אקטיבי** ביום השבת.
2. פעולות (מלאכות) **שאסור לעשות וצריך להימנע מעשייתן** ביום השבת.

תחילה נסביר את אותם הפעולות שצריך לעשות באופן אקטיבי:

זכירת השבת - בכל ימי השבוע יש מצווה לזכור את השבת, לקנות ולבשל דברים טעימים ומשובחים כדי לאוכלם בשבת, לנקות לסדר ולהכין את הבית לקראת בואה של שבת המלכה. מצווה להתקלח לכבוד השבת, ללבוש בגדים מכובדים לכבוד השבת (אפילו אם נשארים בבית), מצווה להסתפר אם צריך ולקצוץ ציפורניים, ממש כמו שמתארגנים לאירוע מיוחד או מפגש עם אדם גדול.

הדלקת נרות שבת - כשמגיע זמן כניסת השבת כפי המופיע בלוח שנה, מדליקים בכל בית יהודי נרות לכבוד שבת קודש ומברכים: **"ברוך אתה... אשר קדשנו במצוותיו, וציוונו להדליק נר של שבת"**.

תפילות השבת - ביום שישי בצהריים (ערב שבת) סמוך לכניסת השבת - מתפללים תפילת מנחה, ולאחר מכן סדר קבלת שבת (כל עדה לפי מנהגיה), לאחר מכן מתפללים תפילת ערבית של שבת (הכל מסודר בסידורים) וחוזרים הביתה לקיים את מצוות סעודת ליל שבת (עליה נרחיב בהמשך).

בבוקר - מתפללים תפילת שחרית של שבת, קוראים בספר תורה את פרשת השבוע, ומתפללים תפילת מוסף ולאחר מכן הולכים הביתה לקיים מצוות סעודה שנייה של שבת.

בצהריים - מתפללים תפילת מנחה של שבת וקוראים בתורה חלק קטן מפרשת השבוע הבא וחוזרים הביתה לקיים מצוות סעודה שלישית (יש בתי כנסת שעורכים סעודה שלישית בבית הכנסת).

בצאת השבת - מתפללים תפילת ערבית של מוצאי שבת.

סעודות השבת

מתי ?

במהלך השבת אנו מצווים לקיים **שלוש סעודות**:
הראשונה בליל שבת (שישי בלילה),
השנייה ביום שבת בבוקר,
וסעודה **שלישית** בצהרי יום השבת.

איך?

בסעודה ראשונה ושנייה מקיימים קודם הסעודה מצוות
"**קידוש**" על כוס יין (כנוסח המובא בסידורים כל עדה לפי מנהגה).

לאחר הקידוש (ובסעודה שלישית שלא עושים קידוש אז פשוט
ניגשים לעניינים ו) נוטלים ידיים מכלי ומברכים "**על נטילת
ידיים**" ולאחר מכן מנגבים את הידיים.

ואז מברכים ברכת "**המוציא לחם מן הארץ**" על הלחם
ומתחילים בסעודה.

מצווה לאכול ולשתות בשבת **דברים טעימים ומשובחים!**
מצווה **לשמוח ולשיר שירי שבת** ביום השבת! (יש ספרונים
ייעודיים לכך).

מצווה לומר **דברי תורה על השולחן (במהלך הסעודה)** בשבת!
בסיום הסעודה מברכים **"ברכת-המזון"** (גם את זה אפשר למצוא
בסידור).

מוצאי שבת

במוצאי השבת (לפי הזמן שכתוב בלוח שנה, ותמיד טוב להוסיף עוד
כמה דקות, להשאיר את השבת איתנו עוד קצת) מקיימים מצוות
"הבדלה". איך?

מברכים על כוס יין - **"בורא פרי הגפן"**.

ועל מיני בשמים - **"בורא עצי/עשבי/מיני בשמים"**.

ועל נר - **"בורא מאורי האש"**.

ואחר כך מברכים על ההבדלה - **"המבדיל בין קודש לחול**

ובין אור לחושך ובין ישראל לעמים ... ברוך ... המבדיל

בין קודש לחול" (כנוסח המובא בסידורים).

מצווה לערוך **סעודה רביעית במוצאי שבת**, לשתות משקה
חם ולאכול פת חמה והיא סגולה לבריאות הנפש והגוף, לפרנסה
בשפע, וללידה קלה!

יופי ברוך השם :)
עד עכשיו למדנו את המצוות שאנו צריכים
לקיים באופן אקטיבי ביום השבת.

ועכשיו ננסה סוף סוף להבין בעזרת השם

איך שומרים את השבת?

ומה זה בכלל "לשמור את השבת"?
ומה הם הפעולות (מלאכות) שאסור לעשותם
בשבת?

אז ככה..

הקב"ה ציווה אותנו בתורתו הקדושה "שמור את יום השבת
לקדשו" ז'תומרת לשמור את השבת... ומיד הוא מסביר לנו כיצד
"שומרים" את השבת: "לא תעשה כל מלאכה".

זאת אומרת שבשביל לשמור את השבת,
צריך להימנע מעשיית מלאכה.

מסקנה: לשמור את השבת = לא לעשות מלאכה
שאסורה בשבת. **כאשר אדם נמנע מעשיית המלאכות
האסורות בשבת זה נקרא שהוא "שומר את השבת" !!!**

ומהן אותם מלאכות שאסור לעשות בשבת?

התורה אומרת לנו שישנם 39 סוגים (קבוצות) של מלאכות
שאסור לעשותם ביום השבת.

בעלון זה נסביר ממש על קצה המזלג ובקווים כלליים מה הם
המלאכות האסורות בשבת כדי שלפחות נדע על קיומם
ונשתדל לגעת בדוגמאות המצויות יותר בימינו. את שאר
הפרטים וההתנהלות הנכונה בשבת - **חייבים ללמוד מהרב
ומספרי הלכה**. (איסור עשיית מלאכה בשבת הוא מכניסת השבת ועד
יציאתה).

אז נתחיל?

(שימו לב, בהסתכלות ראשונה אולי חלק מהמלאכות האלה ייראו לנו שייכות יותר לדורות הקדומים לפני 500 שנה, או לא שייכות לאנשים שחיים בעיר הגדולה בשנות ה-2000 D: אבל לא להיבהל מהשמות, כמעט בכל מלאכה פרימיטיבית נוכל למצוא פרטים ופעולות שקשורות לחיי היומיום שלנו שאסור

לעשותם בשבת) **קדימה התחלנו.**

39 מלאכות האסורות

בשבת

1.הזורע – כל פעולה שעושים לצורך שיפור הצומח, או מניעת נזק מהצומח באופן שעוזר לו לגדול - אסור לעשותה בשבת.

פעולות כגון: זריקת וזריעת זרעים באדמה, נטיעת עצים, הרחקת תולעים ומזיקים מהצומח, השקיה וטיפול בגינה ובעציצים ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

2. החורש – כל פעולה שעושים בקרקע כדי

להטיב ולהכין אותה לזריעה - אסור לעשותה בשבת.

פעולות כגון: עשיית חריץ או גומא באדמה או בעציץ, הרטבת האדמה, עידור, ניכוש עשבים, הסרת אבנים או פסולת מהגינה, השוואת גובה האדמה ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת. וכן אסור לשחק על גבי הקרקע משחקים שמצריכים קרקע ישרה (כמו משחק "גולות" וכדומה).

3. הקוצר – אסור לעקור ולנתק את הצומח

(עלה\פרי\צמח) ממקום גידולו ביום השבת, בין אם הוא מחובר לאדמה ובין אם הוא מחובר לעציץ. וכן אסור לטפס או לתלות חפצים או להישען על עצים ביום השבת. אסור לרכב על גבי בהמה בשבת.

4. המעמר - אסור לאסוף לערימה דברים הגדלים

מהקרקע או מהעץ והדומה להם כשהם מונחים בקרקע במקום גידולם.

פעולות כגון: ליקוט פירות שנשרו, איסוף זרדים או קש, עשיית זרי פרחים ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

5.הדש – פירוק דבר מסוים והפרדת החלק הנצרך

שבו מהחלק שאינו נצרך.

פעולות כגון: סחיטת פירות (מהסוג שרגילים לסחוט) לצורך שתיית המיץ, חליבת בהמה, פירוק פולים (קטניות וכדומה) מתרמיליהם (כשהתרמילים אינם ראויים לאכילה) וכדומה - אסור לעשותן בשבת.

6.הזורה - הפרדת פסולת מאוכל (בגידולי קרקע) על

ידי הרוח. **לדוגמא:** אסור בשבת להעיף בנשיפת רוח ("פווו") את קליפות הבוטנים מערימת הבוטנים.

7.הבורר - אסור להפריד בשבת פסולת (דבר שאני

לא רוצה אותו) מתוך אוכל (דבר שאני **כן** רוצה אותו). וכן אסור למיין מאכלים או חפצים המעורבבים זה בזה - כל אחד לסוגו.

שאלה: אט יי פשוטן קצרה עט שקדיס
ואכוליס, ואני לא אוהב את השקדיס, לא רוצה
לאכול מהם, באיזה אופן יהיה מותר לאכול
מהקצרה הזאת בשבת?

תשובה: ישנם 3 תנאים בכדי שיהיה מותר לברור בשבת (כל שלושת התנאים צריכים להתקיים, אם יחסר אחד מהם פעולה זו תהיה אסורה בשבת):

- א. לקחת את הדבר שאני רוצה מתוך הדבר שאני לא רוצה. (יקח את האגוזים ויניח את השקדים ולא ההפך).
- ב. לעשות זאת ביד (ולא בכלי המיועד לברירה).
- ג. לעשות זאת על מנת לאוכלו בהקדם (ולא יברור על מנת לאוכלו לאחר זמן).

8. הטוחן - פירוק/חיתוך של גוף גדול לחתיכות קטנות.

פעולות כגון: טחינת תבואה\תבלין\קפה וכדומה, גירוד עגבניה וכדומה בפומפייה, כתישת שום בכותש שום, חיתוך ירקות\פירות בחיתוך דק, פירור של גושי עפר בידיו וכדומה - אסור לעשותן בשבת.

9. המרקד - פעולה של ניפוי קמח או הפרדת אוכל

מפסולת על ידי נפה או מסננת אסורה בשבת. **לדוגמא:** אסור להפריד בשבת את הירקות מהמרק (וכדומה) על ידי כף עם חורים (כף מסננת).

10.הלש – חיבור ודיבוק של שתי חלקים קטנים על

ידי משקה או דבר אחר שמדביק אותם.

פעולות כגון: שפיכת מים/שמן על גבי קמח, ערוב של גרנולה ביוגורט באופן שחתיכות הגרנולה נדבקות זו לזו, ערבוב של ירקות עם גבינה או מיונז באופן שנדבקים זה לזה ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

11.האופה(המבשל) - כל פעולה שעושים על ידי

חום האש לצורך תיקון האוכל והכנתו- אסור לעשותה בשבת. וכן כל פעולה שעושים לצורך ריכוך דבר קשה או להקשות דבר רך על ידי חום האש אסור לעשותה ביום השבת.

פעולות כגון: לבשל, לאפות, לטגן, לצלות, להניח מאכל שאינו מבושל כל צרכו על האש או על גבי הפלטה וכדומה אסור לעשותן בשבת. אסור לשפוך מים רותחים ישירות על גבי עלי התה בשבת. אסור לתת כלי חרס טרי לתוך האש כדי להקשותו. אסור להתיק שעווה או חומרים מוצקים. אסור לערבב בשבת תבשיל כשהוא נמצא על גבי הפלטה.

שימוש נכון בפלטה בשבת:

בכדי לא לעבור על איסור "מבשל" בשבת, חשוב להקפיד על כמה דברים:

1. מתברים את הפלטה לפני השבת, ומקפידים לשים על הפלטה רק דברים שהתבשלו לגמרי לפני השבת.

2. מאכל מבושל שיש בו נוזל שהתקרר צריך להימנע מלשים אותו על הפלטה בשבת. מאכל מבושל שאין בו נוזלים מותר לשים אותו על הפלטה בשבת על גבי הגבהה מסוימת.

12. הגוזז את הצמר — פעולה של עקירת דבר

ממקום גידולו הטבעי על גוף האדם או על גוף בעלי חיים אסורה בשבת.

פעולות כגון: גזיזת צמר ותלישתו מהבהמה, מריטת נוצות, גזיזת שערות ותלישתן, גזיזת ציפורניים, הסרת חתיכות עור מהאצבעות או משפתיים יבשות, תלישת שערות ממעיל פרווה ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

שאלה: ר'צ... כשאני מסתרק/ת, אכאצמי
נתלשות לי שערות ... אל אסור להסתרק
בשבת?

תשובה: כשמתעסקים עם השיער בשבת צריך להיזהר שלא לתלוש שערות, ולכן מותר להסתרק רק עם מברשת סמיכה (שערות רכות וצפופות) **ובנחת** (בכדי לא לתלוש שערות).

13. המלבן (מכבס) - כל פעולה המביאה לניקוי או לתוספת ברק לבגדים\אריגים\בדים וכדומה – אסור לעשותה בשבת.

פעולות כגון: השריית בגדים או בדים בנוזלים, שפשוף בדים, סחיטת בדים ממים, גיהוץ, הסרת כתמים וניקויים, פיזור מלח על גבי הכתם, ניעור הבגד מאבק, שימוש בספוג, תליית כביסה רטובה, סחיטת מים משיער הראש או הגוף ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

שאלה: אמדנו שאסור אסחוט בדיט אמ'ט...
בנואצ א"מאבונ'ט אח'ט"..." הט בדר"כ אא רק
אח'ט אלא מאאז מאאז רטוב'ט, האט נ'תן
אשתאע בהט בשבת? הרי אצת השימול נאכראת
סחיטה...

תשובה: "מגבונים" מהסוג שהזכרת שהם רטובים וספוגים במים צריך להימנע מהשימוש בהם בשבת. הפתרון לזה מאוד פשוט - לפני השבת פותחים את תבילת המגבונים שמעוניינים להשתמש בה (פותחים מהצד, כמו שפותחים שקית במבהD:) סוחטים היטב כדי שהמגבון יישאר לח ולא ספוג במים, מחזירים לשקית המקורית ומשתמשים.

אם אפשר עוד שאלה בעניין: *מה עם שטיבת כליים? הרי אסור להשתמש בסכונת כליים א"כ שוטפים כליים כשבת?*

תשובה: בכדי לשטוף כלים בשבת נצטרך להשתמש בסקוץ' שאינו סופג. (אפשר לרכוש בחנויות סקוץ' מיוחד לשבת או תלתלי פלסטיק או ברזלית). בנוסף נשים לב לשטוף רק את אותם הכלים שאנו רוצים להשתמש בהם במהלך השבת, כלים שאין לנו עוד שימוש בהם בשבת נחכה עם השטיפה שלהם למוצ"ש.

14.המנפץ - פעולה של הפרדת חומר מוצק או חומר סבוך-לחוטים - אסורה בשבת.

15.הצובע - אסור בשבת לשנות או לחזק את הצבע הקיים בחפצים או בנוזל.

פעולות כגון: מריחת צבע על פני חפצים שונים, צביעת אריג בתוך נוזל צבע, צביעה של חפצים, איפור ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

שאלה: *לפי מה שנאמר כאן... אל אסור
לי להתאפר בשבת?*

תשובה: נכון מאוד, אסור להתאפר באיפור רגיל ביום שבת משום מלאכת "הצובע".

ולכן יש שני פתרונות :

1. אפשר להתאפר קודם השבת.

2. בשנים האחרונות חברות הקוסמטיקה החלו לייצר איפור אבקתי שיהיה מותר להשתמש בו בשבת. ולכן עלייך לשאול רב באיזה איפור ובאיזה אופן מותר להתאפר בשבת.

16.הטווה - פעולה של עשיית חוטים מחומרי גלם

(סיבים וכדומה) על ידי משיכה,מתיחה, שזירה, סיבוב, גלילה וכדומה - אסורה בשבת.

פעולות כגון: עשיית חוטים וחבלים,שזירת חוטים חדשים או לשזור חוט שנפרדה שזירתו וכדומה - אסור לעשותן בשבת.

17.המיסך - פעולת הכנה למלאכת האריגה.

18.העושה שני בתי נירין - גם היא פעולת

הכנה למלאכת האריגה.

19.האורג - אריגת הבד, העברת חוטי הערב דרך

חוטי השתי.

בשלושת המלאכות הללו (המיסך, עושה בתי נירין, אורג) **הקשורות לתהליך האריגה נכללות פעולות כגון:** עשיית אריגים, סריגה, קליעה של חוטי ברזל\ענפים גמישים\קש וכדומה. פעולות אלו והדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

20.הפוצע - פירוק של דבר ארוג לחוטים.

פעולות כגון: הפרדת אריג לחוטים, נטילת או פרימת חוט מבגד או מבד או מתחבושת וכדומה, הוצאת חוט רקמה, פירוד חוטים שזורים וכדומה - אסור לעשותן בשבת.

21. הקושר - אסור לעשות קשר בר קיום ביום השבת. ולכן קשר אומנותי וכן קשר שיכול להחזיק מעמד במשך 24 שעות ויותר אסור לעשותו בשבת. וכן אסור לקשור בשבת קשר על מנת שיחזיק 24 שעות ומעלה.

שאלה: אף קושרים נצליים בשבת? ○

תשובה: מותר לקשור נעליים באופן הבא:

שלב 1- קשר רגיל.

שלב 2- מעל הקשירה הרגילה קושרים קשר עניבה (קשר פרפר) שתי לולאות זה בזה.

22. המתיר - כל קשר שאסור לקשור בשבת (ראה מלאכת הקושר) אסור להתיר (לפרק) אותו בשבת.

23. התופר - פעולה של חיבור שני בדים או שני חומרים אחרים זה לזה - אסורה בשבת.

פעולות כגון: תפירת בגד או בד על ידי חוט, הדבקת ניירות\בדים\עורות וכל חומר אחר בדבק, הידוק חוט תפירה שנתרפה בבגד (כגון לחזק כפתור רופף על ידי משיכת החוט) וכך הידוק ניירות על ידי מהדק (שדכן) ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

24. הקורע - הפרדת שני גופים שהיו תפורים או דבוקים זה לזה - אסורה בשבת.

פעולות כגון: הפרדת דפים מודבקים, תלישת דפים ממחברת, קריעת וחיתוך בדים וניירות לגודל או צורה מסוימת וכדומה - אסור לעשותן בשבת.

25. ציד - פעולה של תפיסת בעלי חיים או צמצום חופש תנועתם באופן שאפשר לתופסם בקלות - אסורה בשבת.
פעולות כגון: לצוד בעלי-חיים/חרקים/דגים (ביד או במכשיר), הברחת בעל-חי למקום סגור שאפשר לתופסו שם בקלות, סגירת חלון בפני ציפור שנלכדה, סגירת כלי שנכנס לתוכו זבוב ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

26. השוחט - פעולה המקצרת את חייו של בעל חי - אסור לעשותה בשבת.

פעולות כגון: נטילת נשמה (הריגה) בכל צורה שהיא, הריגת חרקים (ביד\בתרסיס\במחבט חשמלי וכדומה), הוצאת דם, עשיית פצע, עשיית שטף דם מתחת לעור (צרירות דם), לחיצה על פצע כדי להוציא ממנו דם ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

שאלה: כאני מחנך שני ילדים
יורד לי דם, האם מותר לי לחנך
שני ילדים בשבת?

תשובה: אם את/ה יודע/ת שצחצוח השיניים גורם לך בדר"כ לדימום, צריך לרכוש לצורך השבת מברשת שיניים רכה ועדינה וצריך להיזהר לצחצח שיניים בעדינות כדי שלא להוריד דם.

27. המפשיט - הפשטת עור של בעל חי והסרתו.

מותר להסיר בעת האכילה את העור מהעוף המבושל כי הוא ראוי לאכילה ונחשב לאוכל, אבל אם נשארו שם נוצות אסור לתולשם, מותר להסיר עור הדג בעת שאוכל אותו.

28.המעבד - עיבוד של עורות וחומרים אחרים.

פעולות כגון: עיבוד עורות, מריחת שמן על עורות (נעליים, חגורות וכד'), כבישת מאכלים (ירקות, דגים וכד') ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

29.הממחק - שחיקה והחלקה של עור ושל חומרים אחרים.

פעולות כגון: החלקת עור והסרת שיער ממנו, שימוש במשחות, שימוש בסבון מוצק או סמיד, ניקוי סוליית נעליים בכוח על ידי ברזל וכד', שיוף חפצים בנייר שיוף ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

30.משרטט - אסור בשבת לסמן או לשרטט ולעשות קווים על חומרים שונים בין אם זה בדיו\בצבע\בדבר חד ואפילו בציפורן - לצורך חיתוך או חלוקה.

31.מחתך - חיתוך, תלישה וקריעה של חומרים שונים לפי המידה רצויה.

פעולות כגון: חיתוך אריגים/נייר/עור או חומרים אחרים לפי מידה, חידוד עפרונות, קטימת ענף או קיסם כדי להתאימו לניקוי השיניים ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

32.כתיבה - כתיבת אותיות\מספרים\קוים או צורות הנחשבות אצל בני האדם כסימנים מובנים - אסורה בשבת.

פעולות כגון: כתיבת אותיות או סימנים, שירטוט, חריטה או רקימה של אותיות וסימנים, הטבעת חותמת, הדפסה וכדומה אסור לעשותן בשבת. אסור בשבת לכתוב על גבי אדים שבחלון, או על גבי משקאות שנשפכו לשולחן ועוד. אסור למדוד ולשקול בשבת, אסור לדבר בדברי משא ומתן (בענייני עסקים עסקאות וכדומה), אסור לשחק במשחק שהדרך בימי החול לכתוב בו (כגון ארץ עיר וכו').

33.המוחק - אסור למחוק או לאבד כתב או צורה בשבת. המחיקה אסורה בשבת בין אם עושה אותה על ידי מחק, נוזל, קריעה או גירוד הכתב וכדומה.

34. הבונה - פעולה המשמשת להתקנת מבנים או חלק

מהם אסורה בשבת.

פעולות כגון: חפירה בקרקע העומדת לבנייה, טאטוא של קרקע לא מרוצפת, תקיעת מסמר בקיר, קידוח, הרכבת דלת או חלון, החזרת ידית של דלת או חלון שהתפרקה, עשיית אוהל או מחיצה ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת. אסור להשתמש במטרייה בשבת אפילו אם הייתה פתוחה מערב שבת.

35. הסותר - כל דבר שאסור לבנותו בשבת אסור

לפרקו בשבת.

פעולות כגון: הריסת מבנה, הוצאת מסמר ממקומו, פירוק דלת או חלון ממקומה, פירוק אוהלים וכדומה - אסורות בשבת.

36. המבעיר - הדלקת אש, הגברתה או הארכת

קיומה.

פעולות כגון: הדלקת אש בכל אופן שהוא כגון ע"י: גפרור/מצית/זכוכית מגדלת/חשמל/אמצעים כימיים, וכן העברת אש מאש הדולקת כבר, ליבוי והגברת האש בגחלים, הוספת חומרי בעירה לאש דולקת, עישון, נסיעה ברכב וכדומה - אסור לעשותן בשבת. [צריך לכבות את מנורת המקרר לפני כניסת השבת].

37.המכבה - פעולות של כיבוי אש וכן צמצום תהליך הבערה או קיצור זמנו - אסור לעשותן בשבת.

פעולות כגון: כיבוי אש בכל אופן שהוא (כגון על ידי שפיכת נוזל או חול\נשיפה בפה\דריכה ברגל\חניקת האש\ כיסוי בשמיכה), וכן הסרת עצים וחומרי בעירה מן האש כל אלו והדומה להן - אסור לעשותן בשבת.

38.המכה בפטיש - פעולות סיום וגימור של מלאכות או של כלים וכד' אסור לעשותן בשבת.

פעולות המקובלות על בעלי מקצוע בשעת גמר הכנת המוצר כגון: מירוק וצחצוח הכלי בסיום הכנתו, השחזת סכין, הסרת חוטי ההכלבה (חוטים המחברים את חתיכות הבגד לפני התפירה הסופית), חיבור קת לכלי, ועוד פעולות הדומות להן - אסור לעשותן בשבת.

39.המוציא מרשות לרשות - העברה של חפץ מרשות היחיד לרשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד (בין אם נעשה על ידי נשיאה\זריקה\הושטה\משיכה\ דחיפה וכד') - אסורה בשבת.

אסור להוציא חפצים מרשות לרשות מלבד הבגדים שהאדם לבוש בהם. כמו כן אסור לטלטל חפץ ארבע אמות בתוך רשות הרבים.

מהי רשות היחיד ומהי רשות הרבים?

רשות היחיד : מקום שגודלו לפחות 32 ס"מ על 32 ס"מ והוא מוקף ב4 מחיצות בגובה של כ-80 ס"מ [הבית שלי, החצר]. וכן כלים ומתקנים שעומדים בהגדרה זו, אפילו אם הם מונחים ברשות הרבים נחשבים כרשות היחיד [למשל: פח האשפה השכונתי (צפרדע), תיבת גניזה וכדומה].

רשות הרבים (מקום ששייך בדר"כ לרבים) :
בדר"כ מדובר על מקום ששייך לרבים (הרחוב, השוק, כביש בין עירוני וכדומה).

בימינו, ברוב הערים בארץ קיים פתרון הלכתי שנקרא "עירוב", ולכן בתנאים מסוימים יהיה מותר להוציא מרשות לרשות במקום שיש עירוב, ובכדי לדעת מתי מותר ומתי אסור, ובכדי להכיר עוד פרטים בעניין הרשויות, צריך ללמוד הלכות שבת, ואפשר גם להתייעץ עם הרב!

**בתוך מלאכת "המוציא מרשות לרשות", נוכל
ללמוד גם את האיסור של "טלטול מוקצה".**

מה זה טלטול מוקצה? ומה זה בכלל "מוקצה"?

ישנם פריטים וחפצים שיהיה אסור לנו להזיזם באופן הרגיל
ביום השבת משום שהם "מוקצה".

"מוקצה" פירושו דבר שאני מרחיק אותו מדעתי.

למשל:

זה יכול להיות חפץ שמצד מהותו הוא לא משמש אותנו ביום
השבת. (לדוגמא: הפלאפון שלי, מגהץ, פטיש, מסמר, מברגה וכדומה אלו
חפצים שאסור להשתמש בהם בשבת, לכן הם מורחקים מדעתי ולכן גם
דברים כאלה יכנסו לגדר של "מוקצה").

זה גם יכול להיות פריט מסוים (חפץ, מאכל וכו') שבזמן שנכנסה
השבת הוא לא היה ראוי לשימוש או שלא הייתה לי אפשרות
להשתמש בו בשבת (למשל פירות שהיו מחוברים לעץ בזמן כניסת
שבת, גם אם יפלו מעצמם בשבת הרי הם נחשבים ל"מוקצה" כיוון שבזמן
כניסת שבת לא יכולתי להשתמש בהם אז הורחקו מדעתי. וכן עוף שאינו
מבושל שנמצא במקרר או במקפיא וכדומה, כיוון שלא היה ראוי לשימוש
בזמן כניסת שבת הוא הורחק מדעתי ולכן גם הוא נחשב ל"מוקצה").

ויש עוד כמה דוגמאות למושג של "מוקצה".

כל הפריטים האלו מתחלקים לכמה סוגי מוקצה, ולכל אחד מהסוגים יש את ההגדרות וההלכות המיוחדות לו, כגון באיזה אופן יהיה מותר להזיז ולאיזה צורך.

אבל באופן כללי אפשר לומר שאותם הפריטים, החפצים, הכלים, המאכלים וכו' שיכנסו לגדר של "מוקצה" בדו"כ אסור להזיזם כדרכם. אם יהיה צורך להזיזם - במקרים מסוימים יהיה מותר להזיזם בשינוי (כגון אם ידחפם במרפקו או ברגלו וכדומה).

כמובן שגם כאן נצטרך ללמוד מספרי הלכה או מפי הרב כדי להבין את הפרטים בצורה מסודרת ונכונה, אבל לפחות השתדלנו בע"ה להסביר את העניין בקווים כלליים כדי שנדע על קיומו של המושג.

וואו!
כל כך הרבה פרטים! וכל כך הרבה אסור!!! אז
מה כן מותר לעשות בשבת? O:

אז האמת, שאם נחשוב רגע, לשמור את השבת זה
כל-כך פשוט...

הרי את רוב המלאכות האסורות לא צריך בכלל
לעשות בשבת (אתם יכולים לזרוע ולחרוש ואפילו לגזוז
צמר מיום ראשון עד יום שישי D:).

ובנוסף יש פעולות שיש דרך לעשותם בצורה
המותרת בשבת! (למשל, אם נפלה לי חתיכה של קליפת ביצה
לתוך החמין, יהיה אסור לי להוציא אותה מהחמין משום מלאכת
הבורר, אז מה עושים עם החמין הזה? נגלה לכם שאחד
הפתרונות הוא - פשוט להוציא את החתיכות שאינם רצויות ביחד
עם מעט מהחמין, כי איסור בורר הוא לברור פסולת מתוך אוכל,
אבל כאן כשהוצאנו את הקליפה ביחד עם מעט מהחמין אז הוצאנו
פסולת עם אוכל מתוך האוכל. ויש עוד מלא דוגמאות), ולכן

מוטל עלינו ללמוד הלכות שבת, (כל יום שתי הלכות ותוך כמה חודשים כבר תדעו לשמור שבת כהלכתה!!!).

ואת אותם המלאכות הנצרכות לאכילה או לקיום יום יומי אפשר **להתכוון ולעשותם קודם השבת** (לסחוט מגבוניס, לגרד עגבניות לג'חנון, לחתוך נייר טישו וכו').

ואז..

כש**סוף סוף** תכנס השבת מה שנשאר לנו לעשות זה רק לנוח... לאכול... להירגע... וליהנות..

השבת נועדה למנוחת הנפש :)
(אפשר לנצלה גם למנוחת הגוף) :D
מכינים הכל לפני השבת, ובשבת פשוט הכל מוכן ונהנים ממנוחה ושלווה (סוף סוף)!

מכבים את הטלפון הטלוויזיה והמחשב (לפני השבת)
ונכנסים למימד אחר, לעולם אחר.
יממה שלמה שכולה שקט שלווה ומנוחה.

סוף סוף יש לך זמן לעצמך!
אפשר סוף סוף להוציא את הראש מהמסך,
להסתכל מסביב.
להכיר את אשתך, את בעלך, את הילדים את
האחים.

לאכול טוב, לישון טוב,
לשיר, לשמוח.
לשחק עם הילדים (בדברים המותרים בשבת),
לטייל קצת (ברגל כמובן).

ולהתחבר למי שברא אותנו ואת כל העולם הזה.

השבת היא מקור הברכה.

שמירת השבת היא רפואת הנפש והגוף.

שמירת השבת היא המפתח לגאולתנו וישועתנו.

ובנוסף לכל הטוב הזה אנו זוכים לשכר

אינסופי לעולם הבא!

שבת שלום